

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetijski pokret – bodočnost naroda

Kljub razcepljenosti slovenskega političnega življenja smo si vendar vsi edini v eni točki, namreč v zavesti, da

kmetijski stan propada

in da je to pojav, ki mora povzročiti splošno propast vsega naroda, ako mu kmalu ne pridemo v okom.

Ta zavest je sama na sebi vseskozi negativno spoznanje, ki nikomur ne koristi in ki tudi ne bo nikogar rešila, ako ji ne slede pozitivna dejanja, ki bi popravila in končno odpravila to zlo.

Tudi to drugo spoznanje je že prodrlo na vse strani. Saj je danes modrovanje o kmetiskem vprašanju, o rešitvi in obnovitvi, o gospodarskem preporodu našega kmeta postalo v pravem pomenu besede

politična moda,

ki so jo razne politične struje prevzele z enako ognjevitostjo kakor prevzame najbolj puhla in lahkomišljena meščanka vsako, še tako nesmiselno modno novost.

Kdor površno gleda politično življenje, bi iz teh pojavov utegnil sklepati, da se zdaj kmetu bližajo zlati časi. To upanje pa je zmotno. Pomisliti in zavedati se je namreč treba, da o kmetu kaj radi modrujejo danes tudi ljudje, ki kmeta in sploh kmetstva niti ne poznajo niti ga ne razumejo. Količkaj pozornější sprehod med temi različnimi kmetovimi odrešeniki takoj pokaže, da njih dela ne vodi ljubezen do kmeta, resnična ljubezen do naroda, ampak težnja po zavarovanju in pospeševanju lastnih, pogostoma popolnoma

protikmetijskih interesov in ciljev.

Vsi ti kmetovi laži-prijatelji namreč govorijo o kmetu z viška. To celo tedaj, ko se mu hočejo prikupiti, ko ga hočejo ujeti v svoje zanjke. Čeprav so njih besede in izjave o kmetu previdne in premeteno zavite v prekušeni plašč »ljubezni do kmeta« ali v vabljivo geslo »socialne pravičnosti in enakosti«, gleda vendar iz njih poreden škratek, ki ves zunanji videz pokvari in mu vzame slednjo notranjo ceno. Nihče izmed teh modnih kmetovih reševalcev namreč noče kmetškemu sloju priznati pravice do samostojnosti, pravice do lastnih misli in samostojnega gledanja, pravice do lastne, iz skušenj in spoznanj izviraajoče ureditve odnosov do družbe. Nasprotno! Vse to »modno in potvorjeno kmetstvo« bi kmeta rado vodilo, bi mu rado ukazovalo od zgoraj navzdol, bi torej pod lažnjivimi in licemerskimi gesli

kmeta rado izkoriščalo.

Kmetijski živelj, ki je sicer steber tradicije in zvestobe, je začel pod težo razmer to

sam spoznavati. Vedno bolj nezaupljivo gleda razne trenutne »prijatelje« in z vedno globljimi dvomi poslušaja njihove besede. Zdi se, kakor da se je po stoletjih omotičnega spanja, v kakršno so pahnili kmeta združeni oblastniki z vseh mogočih vetrov, jela zopet dramiti kmetijska duša. V času vojnih grozot, v povojni zmedenosti in nestalnosti gmotnih in duhovnih vrednot ter končno v sedanjih gospodarskih stiski je bil

kmet deležen toliko udarcev in gorja,

da so se mu končno jele odpirati oči in pričinja misliti z lastnimi možgani. Ta proces notranje preobrazbe naše kmetijske duševnosti je sicer še v povojih, v svojih prvih početkih, vendar pa je že tako močan, da ga ni več mogoče zatreti. Tega se še bolj kakor kmetstvo samo zavedajo oni raznoimenski tabori, ki jim je kmetovo prebujenje najbolj neljubo. Odtod tudi izvira v teh taborih tista nenadna, nepojmljiva in modna ljubezen do kmeta, ki smo jo omenili v uvodu.

Kako pa je ta ljubezen neiskrena in po svojem izvoru in namenu kmetstvu nevarna, kažejo nje odnosi do mladega

kmetijskega gibanja.

Vsakomur je jasno, da je mlado kmetijsko gibanje samo zavesten izraz kmetijskega prebujenja. To je kulturno gospodarski pokret, izviraajoč iz kmetijskih množic samih. Ta pokret gre po slovenskih vaseh kakor pomladni veter, ki taja ledene oklepe odvisnosti in gospodarske in duševne zasužnjenosti. Kar je bil v zadnjih dveh desetletjih narodno-radikalni pokret med šolano mladino, to — in še več — je sedanjí kmetijski pokret med kmetijsko mladino. On nikakor ni politična stranka, ni niti politična struja niti ne kader za podmladek katerikoli politični stranki. Naloge in cilji mladega kmetijskega gibanja po slovenskem podeželju imajo globlje korenine in idealnejše namene. To gibanje hoče preobraziti slovenskega kmeta, ostrgati in odstraniti z njegove duševnosti vso tujo navlako in ga usposobiti za samostojno življenje, za samostojno zastopanje, varovanje in upravljanje svojih interesov. Kmet bodi

sam svoj gospod,

vsakdo pa, ki mu res hoče iskreno in pošteno pomagati, je lahko njegov svetovalec, ne pa njegov tiran.

Ze po bežnem pregledu te nove miselnosti je jasno, da mlado kmetijsko gibanje

nima nobene povezanosti z dnevnimi političnimi strankami in da tudi ne mara in po svojem značaju niti ne more posegati v strankarsko politično boje. Saj to gibanje in delo v njem kmetijsko mladino šele pripravlja in usposablja za to, da bo mogla nekoč kot polnovredna moč stopiti tudi v politično borbo. Ljudje pa, ki bodo iz tega gibanja kdaj stopili v javno življenje, ne bodo lutke, ki bi jih na žici sukali kdorkoli. Ne, oni bodo po značaju, po svoji duševnosti in po vsem svojem gledanju na vsa javna vprašanja popolnoma neodvisni, samonikli in toliko zreli, da si bodo sami izbirali

okvir dela,

kjer bodo po lastnem preudarku lahko najbolje zastopali interese kmetstva. Vsakdo, ki bo izšel iz kmetijskega gibanja, si bo torej — da govorimo po slovensko — lahko sam izbral stranko, v kateri bo delal. Brez posebnega razlaganja in poudarjanja pa je jasno, da se bo pri presoji odločil za tako ali take stranke, ki bodo po svojih načelih in po svojem praktičnem delu kmetstvu najbližje.

Tak je na kratko okvir mladega kmetijskega pokreta, ki pa je seveda po svojem idejnem zasnutku in mnogovrstnosti razgibane delo tako mnogostranski, da bi njegovo podrobno razčlenjevanje daleko presevalo okvir časnikarskega članka.

Sedaj, ko smo ta okvir pregledali, nam je vse jasno. Kakor se ljudje v verskih zadevah zbiramo v cerkvi, kakor hodimo kosci kositi na travnik in senošet, ne pa v dvorano, kakor hodimo žet na njivo in ne v tovarno, tako se zbira, pripravlja in utrjuje za javno življenje kmetijska mladina samo v — mladem kmetijskem pokretu.

Kdor ni nikdar nosil žuljavih rok, kdor ni nikoli v pripoki in viharju trepetal za darove rodne grude, ta ne ve, kaj je kmet, ne more razumeti kmetstva in ne kmetijskega pokreta. Ta tudi ne more občutiti ljubezni do kmeta. Lahko je »kmet po modi«, nikoli pa ne po duši.

Kmetstvo gre mimo njih in preko njih. Kmetstvo se zaveda, da s teh strani nima pričakovati nič drugega kakor sumničenje, natolcevanje in izkoriščanje. Sumničenja in natolcevanja se pošten človek ne boji, ker ve, da se zlato čisti v ognju, izkoriščevanju pa z vsakim novim korakom mladega kmetijskega pokreta bolj krepko zapoje — mrtvaški zvon.

Združena opozicija in socialisti

Dr. Živko Topalović, vodja socialistov v Jugoslaviji, je obiskal posamezne voditelje beograjske združene opozicije v svrhu sodelovanja. Kolikor se je moglo zvedeti, ni pričakovati skorajšnjega sodelovanja med njimi.

V kmetstvu temelje stebri človeštva

Le izkoreninenci lahko natolcujejo slovenskega kmeta

Med dnevnimi političnimi krilaticami jih je tudi nekaj, ki naj bi po svoje označile razpoloženje ljudskih množic oziroma njih odnose do raznih smeri in nazorov. S temi krilaticami, ki prehajajo često v prave, značilne rečenice, delajo nekateri ljudje vede ali nevede mnogo krivice kmetškemu sloju in počežljju sploh. Vsak izraz nejevolje in vsako kritiko smatrajo za odmev kaknega puntarskega naziranja in vohajo nevarnosti tam, kjer je trezno gledajoč človek nikakor ne opazi in je tudi ne more opaziti, ker je ni.

Kdor količkaj pozna kmeta in njegovo duševnost, način njegovega dela in življenja, bo moral spoznati in priznati, da je vprav kmet

stebler miru

in najzanesljivejša opora družabnega reda v vsakem oziru. Trdo delo, ki je na milost in nemilost odvisno od neizprosni prirodnih zakonov, je dalo kmetovi duševnosti ter njegovemu načinu sprejemanja in pojmovanja vseh dogodkov čisto svojevrsten značaj. Zato se kmet glede tega v marsičem bistveno razlikuje od vseh ostalih družabnih slojev.

Delo v prirodi sami zahteva miru, stalnosti in dolgoletnih izkušenj, ki si jih ni mogoče pridobiti s teoretičnim poukom, ampak le s praktičnim udejstvovanjem in opazovanjem. Plodovi tega znanja se v obliki ustnih izročil in kmetških pregovorov prenašajo na kmetih iz roda v rod. Zato kmetški človek vsako novost, ki pride od koderkoli, gleda z nezaupanjem in ni prav nič voljen, da bi jo sprejel brez tehtnega preudarka. Način in ustroj življenja omogoča vsem drugim slojem današnje družbe, da novotarje brez posebne škode lahko naglo sprejmejo, preskusijo, nato pa ohranijo ali zavržejo, kakor jim pač trenutno prija. Pri kmetu tega ni. Kakor narava snuje počasi, a zanesljivo, tako tudi kmet sprejema počasi. Kar pa se je po tej previdnosti in pretehtanosti zakoreninilo v njegovi duši, to je sveto in ostane trajno.

Kmet in država

Radi take kmetove duševne nastrojensosti vidimo, da ima vsaka država v njem najzanesljivejšo in najtrdnjšo oporo. V miru je kmet tisti, ki bo najbolj vestno plačeval davke in opravljal najbolj vestno vse državljanske dolžnosti, zahteval pa pri tem najmanj — pravic. V vojni je zopet kmetški sloj tisti živi zid, ki najbolj vneto brani državo, ker brani s tem svojo — zemljo. Obrtno, industrijsko ali znanstveno delavnico je mogoče preseliti kamorkoli, če lastniku na dosedanem kraju ne ugajajo več delovni pogoji. Pri kmetiji je to nemogoče. Zemlja sama je večer pojem stalnosti, v kolikor sploh moremo govoriti o stalnosti v življenju. Zato se kmet te svoje grude oklepa z vse drugačno ljubeznijo in vdanostjo kakor katerikoli drugi sloj svojega delovnega torišča.

Kmet in narodnost

Kakor je kmet iz zgoraj omenjenih razlogov stebler države, tako je iz istih vzrokov tudi večno živo jedro narodnosti in narodne zavesti. Ni namreč naključje, če Slovenci še danes, po tolikih letih čvrstega kulturnega udejstvovanja še vedno črpamo iz naroda, iz kmeta vedno nove jezikovne zaklade. Saj vendar kmet živi bolj ali manj ločen od ostalega sveta. Živi in deluje kot samobitno življenjsko družabno telo, ki je z ostalim svetom in s tujino le posredno in primeroma malo v stiku. Kar se dogaja v njem in okrog njega,

si mora tolmačiti v glavnem sam in po svoje. Njegova beseda torej ni naučena, ampak je živ in svet izraz in odsvit njegove duše. Zato najdemo na kmetih ohranjene stare šege in navade, ki jih meščan ne more več razumeti, ker segajo po svojih koreninah često v ono davnino, ko so naši predniki še živeli v zadrukah, volili starešine, vojvode in kneze ter častili Peruna. In kakor svoje šege, tako čuva in brani kmet svoj jezik. On sicer ne poudarja narodnosti s puhlimi gesli, pač pa narodno delo, čuti, misli in govori. Ves naš dolgoletni boj za narodni obstoj na jezikovnih mejah nam to potrjuje. V mesta in v občine, kamor je krepkeje prodrla industrija in spodrinila kmeta, da ni bil več lastnik zemlje, je kmalu z jezikom in šegami prodrla — tuja narodnost. Tam pa, kjer je kmet ostal res kmet, kjer je ohranil svojo last, je ohranil tudi narodno zavest. In gorje Slovincem, da niso bili v pretekli dobi — kmetški narod! Danes bi se pri nas ne glasila več slovenska beseda. Poznali bi jo iz knjig samo še učenjaki, ki bi pisali, da je tod nekoč živel slovanski narod, ki pa je izumrl.

Kmet in vera

Nič manjša kakor v načetih dveh vprašanjih ni kmetova vdanost veri. Zopet je tu priroda tista sila, ki kmeta naravnost sili k temu.

Kmetški človek ob svojem težkem in narnem delu nima prav nobene opore. Ko spomladi zaupa brazdam seme, ki naj bi mu na jesen dalo kruha, stoji pred višjo silo, ki bo odločila o uspehu ali neuspehu njegovega dela, popoinoma brez moči. En sam napačen veter, pa mu lahko pozebe mlada rast, uro hudega neurja, pa je pokončano delo vsega leta. Tu ne pomaga nobeno znanje, nobena tehnika, nobena veda. Priroda si svojih tajnosti in svoje moči ne da izpuliti iz rok.

Zato pa vidimo vedno in povsod, da je kmet tisti, ki je najbolj vdan veri. Ko vidi, da mu ne more na svetu pomagati nihče, se zateka k višjim, nadnaravnim silam, k Bogu, po pomoč. Rad živi tako, kakor mu vera ukazuje, rad stori vse, kar mu vera narekuje, rad žrtvuje in si pritrjuje, rad moli, da bi spravil svoje delo v soglasje z božjimi nauki in nameni.

Medtem ko se drugih slojev ob količkaj večjih družabnih pretresih loti cinizem in začno odklanjati ali vsaj omalovaževati verske nauke, čuvstva in tolažila, se jih kmet ravno v stiskah najbolj oklepa. O tem bi pač vedeli največ povedati dušni pastirji, ki delujejo na kmetih. O tem pa govore tudi dovolj cerkve in cerkvice po slovenskih vaseh in brdih, cerkvene ustanove, redovi, bratovščine in družbe, ki samo s kmetovim delom žive in uspevajo.

Kmet in družba

Kaj pa je s kmetovim odnosom do obstoječega družabnega reda?

Mislimo, da je to vprašanje sploh odveč. Vsak otrok ve, da kmetški sloj le težko in z velikimi žrtvami prenaša družabne pretrese. Saj je znano, da v Rusiji, kjer se je izza revolucije izvršila tako skrajna preobrazba družabnega ustroja, še zdaj obstojajo kmetške pokrajine, kjer ljudje še nič ne vedo ali nočejo vedeti o novih razmerah, ampak žive dalje po sporočilu svojih očetov.

Kmet ni revolucionar. Tudi če čuti v sebi odpor proti čemurkoli, se rajši umakne v pasivno brezbriznost kakor da bi prešel v

aktivno udarnost. Spet imamo za to trditev živ dokaz na jezikovnih mejah v ozemlju, ki je ostalo zunaj naših državnih mej. Kjer je ljudem javno prepovedano govoriti v svojem jeziku — in ta prepoved je skeleč udarec, ki rani kmeta v dno duše — se slovenski kmetški človek umakne s svojo besedo med štiri stene svojega doma. Le redki, prav redki so primeri, ko je bolečina tako silovita, da v obliki »nepokorščine« plane na dan.

Ne blatite kmeta!

S temi izvajanjmi smo hoteli samo v dobrem namenu opozoriti slovensko javnost na napačno in krivično postopanje vseh onih sil med nami, ki vohajo v vsakem dramljenju kmetške zavesti protizakonite težnje in uporniške nagibe. Zdi se nam namreč, da je tako pisanje in govorjenje blatenje kmetškega stanja, ozalovaževanje njegovega pomena in grdo natolcevanje, naperjeno proti njegovi časti, zvestobi in poštenosti.

Kmet ni in nikoli ne bo veterinjak, ki bi menjal nazore kakor prepotene srajce, ima pa vprav radi svojega temeljnega pomena v družbi in državi pravico, da o svoji usodi odloča on, ne pa tisti, ki ga blatijo, čeprav sami koreninijo v njem.

Natolcevanje, izrečeno kjerkoli proti kmetu, pade nanje, ki ga izreko. Kajti Slovinci smo kmetški narod in iz našega kmetstva žive tudi oni, ki so se mu izneverili. Če hočejo torej kmetu napraviti karkoli, kar bi ga zasenečevalo, mečejo najgršo senco nase in kličejo prokletstvo naroda na svojo glavo.

Prvi znaki zboljšanja položaja pri slovenskih hranilnicah

Od leta 1931. se je pri naših denarnih zavodih opazalo stalno nazadovanje vlog, ker so morali izplačevati vlagateljem mnogo več vlog kakor so jih v istem času od njih prejeli. Na ta način se je našim denarnim zavodom odtegnilo v celi Jugoslaviji okrog 6 milijard dinarjev.

Medtem ko so skupne vloge narasle v januarju t. l. pri 7 hranilnicah, so narasle v juniju pri 7 hranilnicah, vloge v tekočem računu pa so narasle v maju celo pri 11 hranilnicah, torej pri večini od onih 20 hranilnic, ki sprejemajo tudi vloge v tekočem računu. Zboljšanje se vidi tudi pri številu vlagateljev, ki je v juniju t. l. naraslo proti številu v maju za 129. Število tekočih računov je naraslo od januarja do junija od 6999 na 7026. V maju je naraslo število tekočih računov pri 10 hranilnicah. Vloge v tekočem računu so narasle v juniju pri vseh hranilnicah za Din 3.089.565,—, vse vloge pa v juniju (prvič po 5 letih) za Din 561.956,—.

Vloge na knjižice so znašale 30. junija 1936 Din 6157 milijonov, vloge v tekočem računu Din 433-1 milijonov, skupaj Din 1.048.838.774,—, ki so bili porazdeljeni na 143.038 računov.

Te številke so dokaz, da so se začele razmere pri naših hranilnicah polagoma boljšati in da se zaupanje v domače denarne zavode, ki so storili toliko za napredek zasebnega in javnega gospodarstva v svojih področjih, četudi počasi vendar zopet vrača. Kakor je videti iz gornjih števil, se novo poslovanje, ki ni podvrženo nikakim omejitvam, pri hranilnicah lepo razvija, in smemo upati, da bo nastopilo poživljenje našega gospodarstva, ako se izvršijo tudi še nekateri potrebni ukrepi, da bo vsak vlagatelj zaupal denarnim zavodom tako, kakor v prejšnjih časih, ko so bili denarni zavodi s svojimi posojili gibalna sila napredka.

Obletnica smrti kralja Petra I.

Dne 16. avgusta je minilo 15 let, odkar je zatisnil oči kralj Peter I., ki mu je narod dal ime **Osvoboditelj**. Za osvoboditev in zedinjenje vseh Jugoslanov, Srbov, Hrvatov in Slovencev gredo njemu enake zasluge kot njegovemu Velikemu sinu kralju Aleksandru. Vzgljedno vladanje kralja Petra je usposobilo Srbijo, da je postala nositeljica in izvršiteljica naše jugoslovanske misli. Vse njegovo življenje je bilo tako, da so mu socialisti dejali »rdeči princ«. Njegovo pojmovanje o svobodi se zrcali v tehle besedah, ki jih je sam napisal:

»Posebnost svobode je, da prihaja polahkoma, skoraj počasi. Ali ravno to ustvarja silo svobodnega naroda. Na triumf svobode je treba čakati dolgo, ali zato je gotov. Izhajam iz naroda, ki si je izbral preje smrt kakor suženjstvo. Krone se more zgubiti, toda čista kri ni-

koli ne izumrje. Mi smo kmetje, toda svobodni kmetje. Moj ded je bil kmet in na to sem bolj ponosen kot na svoj prestol.«

O svojih kraljevskih dolžnostih je dejal: »Kot kralj sem imel samo eno dolžnost: da dam v vladi, kateri načelujem, izraza željam in idealom svojega naroda, ki me je izbral. Ti idealji so: živeti v miru na lastnih tleh in na svoj način.«

Ob drugi priliki pa: »Jaz sem edini kralj v Evropi, ki je bil za kralja izvoljen.«

Te izjave dovoljno osvetljujejo plemenito srce in demokratičnost blagopokojnega kralja Petra.

Tov. Ivan Pucelj je bil navzoč ob smrti velikega kralja. V članku od 25. avgusta 1921 je takole popisal poslednje trenutke kraljeve smrti: »Kralj je ležal, visoko podložen, pokrit z rumeno pogrinjačo, z belo tanko havbico na glavi, že v agoniji.

Močne grudi so se visoko dvigale in težko je hropel. Oči so bile napol odprte, lice potno, sicer pa neizpremenjeno in čudovito mirno.

Kakšna preprostost! Koliko prisrčnosti v tej ljubki vsakdanjosti!

Spomnil sem se one lepe slike, ko koraka ta stari kralj čez most preko Albanije, zguban, zasnežen, na čelu svoje umikajoče se vojske v onih strašnih dneh, a z ono veliko vero v srenejšo bodočnost, ki je spasila končno ne samo Srbijo, marveč osvobodila še Hrvate in Slovence ter ustvarila mogočnost, da še one osvobodi, ki danes pod tujim jarmom vzdihujejo.

In zdaj umira naš prvi kralj. Ko sem se vrnil v stransko sobo, je ministrski predsednik takoj opazil, pod kakšnim vtisom stojim in ne da bi me kaj vprašal, je nadaljeval moje misli.

Vidite, in ta prostost ni samo od sedaj; to je bilo vedno tako, prostejšega, skromnejšega in bolj naravnega človeka nisem poznal v življenju kakor je bil kralj Peter.«

Kmetska slavnost na Krškem polju

Po dvoletnem presledku je letos zopet oživelo slavno Krško polje. Bojne poljane naših prednikov so se napolnile s tisoči in tisoči zavednih kmetskih borcev iz vseh krajev Dolenjske in Štajerske. Velik je bil letos odziv in poset tudi iz sosedne Hrvatske. Na zgodovinskem Krškem polju sta si podala tudi letos roke slovenski in hrvaški kmet, obujajoč spomine na one junaške čase naše kmetske zgodovine, ko sta se složno borila proti skupnemu sovražniku-graščaku. Pa tudi na one čase, ko je prihitel na Krško polje Stjepan Radić in oznanjal evangelij jugoslovanskega kmetskega pokreta, sloge in bratstva med hrvaškim, srbskim in slovenskim kmetom.

Letos ni bilo okrašenih voz in prekrasnih kmetskih skupin, ki jih znajo tako lepo sestaviti naši fantje in dekleta, letos ni bilo povorke, ne govorov in ne kmetskega tabora.

Bilo pa je prelepo kmetsko slavje, ki nam ga je priredilo »Jahalno in dirkalno društvo v Krškem«, slovesnost, ki so jo slovenski in hrvaški kmetje občutili globoko v srcu. Ogromna udeležba, kakor leta 1925., je slovesno razpoloženje še bolj povečala in pojačala. Stari prijatelji so si stisnili roke, znanci potrepjali po ramah in razumeli so se.

Konjska dirka še nikoli ni bila tako lepa kot letos. Posebno so se izkazali domači konjerejci in dirkači.

Zagrebčani so sicer dirkali z najboljšimi konji, toda naši kmetski dirkači niso mnogo zaostajali za njimi.

To nam potrjujejo rezultati konjskih

dirk. V vodstvu dirke so bili gg. Anton Gliha, ki je žrtvoval največ časa in truda za to lepo prireditelje. Dalje Fr. Žnidaršič, dr. Jan Jakob, ravnatelj Julij Novak, Ferdo Rumpret, Ivan Selak, Vinko Bon, Jože Stritar, Janko Recelj, Jos. Petan, Fr. Kromer in drugi.

Prva enovprežna dirka. I. Ivan Lipej, Bizeljsko, z »Manfilko«, 2 leti, 1830 m 5:30; II. Kerin Fr. ml., Sv. Križ, z »Mirco«, 2 leti, proga 1850 m 6 minut; III. Iv. Lipej, Bizeljsko, z »Egonom«, 2 leti, 1800 m 6:10.

Druga za 4letne in starejše konje. I. Smeh Jože, Mestnje, s »Pipsi«, 9 let, 2790 m 5:52; II. Turk Janez iz Roj z »Danko«, 8 let, 2820 m 6:23; III. Kovačič Janez iz Drame s 4letno kobilo 6:35.

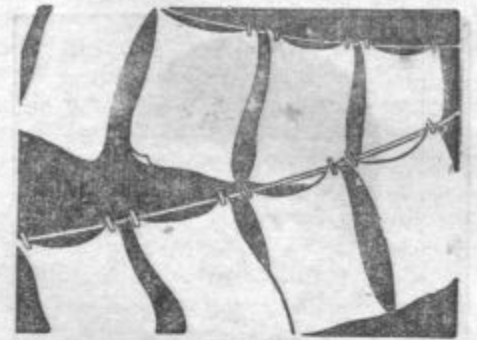
Tretja galopna dirka. Proga 1800 m. — I. Košak Ivan s 6letno »Pramo« 2:31; II. Škof Jože z »Lindo« 2:32; III. Turk Ivan iz Roj s 6letno »Muro« 2:33.

Četrta dirka, ameriški dirkači. I. Petan Jože iz Sromelj z »Danico«, 5 let, 2800 m 5:47; II. Blažek Artur, Zagreb, s 6letno »Carmen«, 2840 m 5:59; III. Križanec Hubert, Dobova, z 10letnim »Princem«, 2700 m 6:25.

Peta dvovprežna dirka za toplokrvne konje. I. Petan Jožef, Sromlje, z »Danico-Pipsi«, 1950 m 4:15; II. Lipej Ivan, Bizeljsko, »Egon-Manfilka«, 1700 m 4:31; III. Turk Iv. »Mara-Danka«, 1800 m 4:31.

Šesta jahalna galop dirka z zaprekami. Proga 2700 m. I. Stanjko Viljem, Zagreb, 5:56; II. Volf Rikard, Zagreb, 5:56-5; III. Hercog Alice, Zagreb, 5:57.

"Kakor novo je
perilo!" - saj je
oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Peter Živković v Dalmaciji

Predsednik JNS g. Peter Živković je imel v Splitu, Dubrovniku in drugih primorskih mestih sestanke s strankinimi prijatelji. Predmet razgovorov na teh sestankih je bilo vprašanje strankine organizacije in priprave za jesenske občinske volitve.

Knez Pavle na obrtnik razstavah

Nj. Vis. knez-namestnik si je ogledal škofjeloško in šentviško obrtno razstavo. V št. Viđu so ga sprejeli nar. poslanec Albin Koman, zastopniki občine, cerkve, kulturnih in gospodarskih društev.

Med drugimi je pozdravil kneza-namestnika narodni poslanec Koman Albin ter mu obrazložil težke prilike, v katerih se nahaja prebivalstvo ljubljanskega srezu. Poudaril je, da prebivalstvo posebno zato tem bolj zaupno in tem bolj prisrčno pozdravlja kneza-namestnika, ker vidi, da se on zanima za vse kraje naše domovine in za vse panoge našega narodnega gospodarstva ter da v dobri veri pričakuje, da bo knez-namestnik znal najti pota in načina, znal najti leka za ozdravljenje nevezdržnih razmer.

Knez-namestnik si je ogledoval razstavo celo uro in kupil garnituro pletenega pohištva, nekaj steklenic likerja in drugih drobnarij. Pri odhodu so mu šolarji zapeli dve pesmici, kar je visokega obiskovalca še posebno zradostilo.

Angleški kralj na Jadranu

Angleški kralj Eduard VIII. še vedno krstari s svojo ladjo po Jadranskem morju in obiskuje naša primorska mesta. Narod ga povsod prisrčno sprejema. Kralj se zelo rad razgovarja z dalmatinskimi ribiči. Naši pomorski kraji mu zelo ugajajo in je navdušen zanje. Obiskal je že vsa staroslavna mesta in jih prehodil peš.

Sokoli so se vrnili

V ponedeljek zvečer se je vrnila naša sokolska četa z olimpijskih iger v Berlinu. Na Jesenicah in v Ljubljani so bili deležni prisrčnega sprejema. Na ljubljanskem kolodvoru jih je pričakovala ogromna množica naroda s sokolsko četo v krojih in godbo. V imenu »Sokolac« se je olimpijskim tekmovalcem zahvalil prvi podstarosta brat Engelbert Gangl. Občinstvo je obsulo tekmovalce s cvetjem, dr. Murnik in Stukelj pa sta prejela lovorjeve vence.

Doma in drugod

Nj. Vel. kralj Peter II. v Sloveniji

Kraljevska rodbina se nahaja zopet med nami. Ze več kot teden dni prebiva na Bledu, na tem biseru slovenske zemlje. Nj. Vel. kralj Peter je obiskal Kamniško Bistrico, kjer je po načrtih mojstra Plečnika zgrajena lovška kočica, dalje Ljubljano in Logarsko dolino.

Nj. Vis. knez-namestnik prebiva na gradu Brdo pri Kranju. Te dni je prispel na Brdo tudi Kentski vojvoda s svojo soprogo.

Teden domače politike

Shodi združene opozicije

V Kragujevcu so imeli preteklo nedeljo svoje zborovanje zemljoradniki iz združene opozi-

cije. Glavni govornik je bil g. Joca Jovanović. Govoril je o ciljih združene opozicije, o odnosih med dr. Vl. Mačkom in Zdr. opozicijo, o občinskih volitvah ter priporočal, da naj gredo vse skupine iz opozicije skupno v borbo za občinske odbore.

Na zborovanju ni vladala enodušnost glede akcije levičarskega zemljoradniškega prvaka g. dr. Dragoljuba Jovanovića. Nekateri so kričali »Dol z njim!«, drugi pa »Živijo!«.

Samostojni demokrati

so zborovali v Sarajevu. Glavni govornik je bil g. Večeslav Vilder. Govoril je o vsestranskem sporazumevanju, o demokraciji in hrvatskem vprašanju, ki je stvarno vprašanje vsega našega naroda.

Bistveno se mišljenje in trditve Vilderja v ničemer ne razlikujejo od programa JNS, kar se tiče značaja hrvatskega vprašanja.

Staroradikali v Skoplju

Bivši minister Miloš Bobić in bivši ban vardarske banovine Ranko Trifunović sta se odpeljala iz Knjaževca, kjer sta obiskala predsednika glavnega radikalnega odbora g. Aco Stanojevića v Skoplje. Tu sta imela širšo konferenco svojih prijateljev, na kateri so razpravljali o pripravah za občinske volitve.

Minister pravde

Za ministra pravde je bil postavljen g. dr. Niko Subotić iz Šibenika.

Velike cerkvene slovesnosti

so se vršile preteklo nedeljo v Stiškem samostanu na Dolenjskem. Obhajali so 800letnico, odkar so se naselili v Stiškem samostanu beli menihi. Pri cerkvenih slovesnostih so sodelovali ljubljanski škof dr. Rožman, mariborski g. dr. Tomažič, krški g. dr. Srebrnič in nadškof g. dr. Jeglič.

Zunanje - politični pregled

Razmere se v zunanjem svetu ta teden niso bistveno spremenile. Pozornost Evrope vzbujajo še vedno

Španija,

kjer z nezmanjšano besnostjo divja državljanska vojna. Uporniki so zavzeli med tem mesto Badajoz blizu portugalske meje. Borba je bila strahovito krvava in leži še sedaj po mestu na stotine moških, ženskih in otroških trupel. Zidovi so marsikje oškropljeni s krvjo. Samo na prostoru, kjer je bil prej trg, leži nad tisoč mrličev. Med drugim so začeli uporniki tudi silovito napadati mesto San Sebastian in Irun.

Vladne čete se seveda maščujejo za dejanja upornikov povsod tam, kjer imajo še oblast. V Madridu so postavili pred delavsko sodišče okrog tisoč ljudi. Komur so dokazali, da je kdaj simpatiziral s fašisti, je bil obsojen na smrt. Med drugimi je bilo ustreljenih mnogo znanih politikov, tako bivši notranji minister Miguel Mauro, voditelj demokratske stranke Alvarez in voditelj španske agrarne stranke Martínez de Velasco.

Po poročilih vojnega ministrstva iz Pariza se je na Mallorci izkrcalo 22 tisoč mož vladne vojske. Po teh poročilih je pričakovati, da se bodo uporniki na Balearskih otokih kmalu vdali.

Iz Burgosa prihajajo poročila, da so tam uporniki ustanovili regentski svet. Predseduje mu kardinal Segura.

V celoti je sklepati iz poročil, da državljanske vojne, ki je zahtevala že doslej silne množine žrtev, še ne bo kmalu konec.

Francija

je glede Španije prodrla s svojim predlogom o nevmešavanju v notranje španske zadeve. Zlasti je važno, da je na francoski predlog odločno pristala

Anglija

Angleški pristanek je brez dvoma napravil močan vtis v Rimu in v Berlinu. Kakšen bo končni rezultat, še ni mogoče povedati, zdi se pa, da v Franciji sodijo, da bodo španski uporniki morali končno odnehati, ako se druge države ne bodo vmešavale v to tragično notranjo špansko borbo.

Poleg drugih sta na francoski predlog pristali tudi

Rusija in Romunija

in je v interesu miru le želeli, da bi francoski predlog splošno prodril, krvava španska žaloigra pa naj bi se kmalu končala.

V Mehiki

grozi nova državljanska vojna. Uradna politika te države je skrajno levičarsko orijentirana, medtem pa so se organizirale tudi protiboljševiške struje.

Predsednik republike Cardenas je dal razdeliti orožje med komunistične strokovne organizacije in »rdeče srajce«, to je komunistično tako zvano »rdečo kmetijsko mladino«, ki jo je organiziral kmetijski minister Garrido Canabal. Radi

Predsednik katalonske vlade Juan Casanovas

tega baje raste napetost in ni izključeno, da tudi v tej že itak nemirni državi pride do novega preliivanja krvi.

Med Anglijo in Egiptom

bo te dni podpisana nova pogodba o sporazumu. Nahas paša se je s člani egiptske delegacije že vkrcal za pot v Marseille, odkoder pojde vsa delegacija v Pariz in dalje v London, kjer bo nova pogodba podpisana.

Španski uporniški general Mola, čegar čete prodirajo proti Madridu in so po zadnjih poročilih oddaljene le še 25 kilometrov od prestolice

Hmeljarji, pazite na spekulante!

Nekateri kupci so si zamislili nov nesoliden način nakupa hmelja. Razposlali so okoli tekače, ki nudijo hmeljarjem v podpis neke »ponudbe«, kjer hmeljar nudi dotičnemu kupcu v nakup hmelj po gotovi ceni obvezno do določenega roka. »Ponudba« je obvezna le za hmeljarja, ne pa za kupeca, ki bo pač prevzel blago, če bo šla cena kvišku, v obratnem primeru pa seveda ne. Tako bo na vsak način opeharjen vedno le hmeljar.

Zato se vsi hmeljarji pozivajo, da teh »ponudb« ne podpisujejo, temveč dotičnega kupca ali tekača nemudoma naznanijo hmeljarskemu nadzorniku ali sreskemu načelstvu, da se proti njemu strogo nastopi in tako brezvestno izkoriščanje hmeljarjev v kali zatre.

V pokrajini Asti (provincia Piemont) v Italiji je neurje te dni povzročilo ogromno škodo. Zlasti so prizadeti vinogradi. Vihar je bil tako silovit, da je dvignil nekega otroka s ceste in ga tresnil v kanal, kjer je mali seveda utonil. Tudi na južni obali jezera Lago Maggiore je toča povzročila milijonsko škodo.

Kmetska mladina

Naša narodna sramota

Pred nedavnim smo čitali v ameriškem »Glasu naroda«, glasilu naših izseljencev v New Yorku, vprav porazno mnenje o nas. Rojak, ki je po dolgih letih obiskal svojo slovensko domovino, poroča o svojih vtisih pri nas in pravi med drugim, da so slovenski listi polni samih poročil o pretepih in ubojih. V ogorčenju ugotavlja, da celo v prostrani Ameriki, kjer živi toliko različnih narodnosti, ni toliko pobojev in pretefov z noži kakor v mali Sloveniji, kjer žive skoraj samo Slovenci.

Iz vseh nadaljnjih izvajanj zveni trpki prizvok, da se mora slovenski človek v svetu vprav radi tega grdega madeža sramovati svoje domovine.

To bridko občutje nas sill, da ponovno pišemo tudi mi o tej naši

narodni sramoti.

Ves minuli teden je spet poln poročil o pretepih. Na žegnanju, na godovanju, na svatbi, pri delu v goricah in v navidezno mirni gostilniški družbi, povsod poje nož svojo strašno,

krvavo pesem,

ki je toliko grša, ker se navadno začne v pijanosti in zahrbtno ter brez pravega in resničnega vzroka. Če koga ne mara kako deklet, pa že gre z nožem nad svojega tekmeča. Če je kdo izgubil pravdo, hoče z nožem poravnati namišljeno krivico. O vsem mogočem in nemogočem odloča nož. Posledica pa je: nedolžne žrtve, sramota, težke kazni, novo sovražstvo in — novi zločini.

V uvodu omenjeni izseljenec svetuje, naj bi naše oblasti s temeljitimi kaznimi skušale premagati to zlo in izžgati z narodnega telesa ta sramotni pečat. Tudi mi se temu predlogu popolnoma pridružujemo in menimo, da zakon takemu divjaštvu ne bi smel priznavati v nobenem primeru nikakih olajševalnih okolnosti. Kdor meni, da se mu je v čemerkoli zgodila krivica, ima vedno prosto pot, da s pomočjo veljavnih zakonov svojo pravico uveljavi in prejme zadoščenje in odškodnino za krivico in škodo, ki mu jo je kdo prizadel.

Že iz tega načelnega razloga in radi avtoritete oblasti je treba samolastno razračunavanje v spornih vprašanih dosledno odklanjati in strogo kaznovati.

K temu sredstvu, ki mu vsekakor priznavamo prvenstveno vrednost, pa predlagamo mi še drugo, ki je zgolj moralne prirode, moralno pa vendar tako krepko, da ne bo ostalo brez sadu, ako ga narod sprejme.

Klic kmetskimi dekletom

V dosego prave zmage nad našo narodno sramoto se obračamo posebej do naših kmetskih deklet. One so kot bodoče matere in žene najbolj poklicane, da pomagajo po našem podeželju zatirati pretepaštvo. Pomisljijo naj, da človek, ki ne zna brzdati v jezi svojih strasti, ne more biti nikoli niti dober gospodar niti dober mož niti dober oče. Kako bo drugim ukazoval in druge vodil junak, ki niti sam sebe ne more obvladati!

Zato velja naš klic zlasti vam, slovenska dekleta! Kdor razgraja in se pretepa, kdor hoče z nožem potrjevati svoje besede, temu obračajte hrbet. Tak človek ni vreden niti vašega prijateljstva niti vaše ljubezni. In če je bil morda v vašem srcu pripravljen prostor zanj, ga odstranite! Le pomislite, koliko nesoglasij pride v življenju celo med ljudmi, ki so tako rekoč ena duša in eno telo! Zlasti velja to za življenje v zakonu. Gospodarske

brige, bolezni, skrbi in nadloge, vse to mori in ubija celo mirnega človeka, kaj pa šele pretepača! Pri njem nimate pričakovati nič drugega, kakor da vas bo v prvi priliki tudi začel obdelavati z nožem ali s kolom — kakor sedaj dela s svojimi tovariši in tekmeči.

Takega življenja pa si v zdravju svoje mladosti gotovo ne želite. Zato pa, dekleta, na plan! Razum naj vlada srcu, ne pa narobe, če hočete sebi in svojcem prihraniti nepotrebne solze in gorje.

Fantje, dvignite svoj ponos!

Hkratu kličemo slovenskim fantom, zlasti vsem, ki ste člani kakega Društva kmetskih fantov in deklet! Dvignite visoko svoj ponos! Ne dajte in ne dopustite pod nobenim pogojem, da bi bil vaš zeleni prapor omadeže-

Tabor kmetske mladine v Pušencih pri Ormožu

V nedeljo 9. avgusta je bilo pri nas nenavadno živo. — Od vseh strani so prihajali fantje, dekleta in številni gostje na vozovih, kolesih, peš pa tudi z avtomobili in železnico na »III. tabor kmetske mladine«, ki ga je priredil ptujski Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet. V Ormožu se je zbrala pestra pódvorka: na čelu konjenik z zastavo, nato kolesarji, godba na pihala, venec iz klasja, prapor Zveze in prapor društva iz Skok, delegatje Zveze, pododborov in društev, kosci tekmovalci, grabljice, vozovi predstavljajoči razna dela: predice, klepače kos, sadjarje s prešo i. dr.; vse okrašeno z zelenjem in cvetjem. Ponosno je korakala naša kmetško vojska čez mesto na travnik tov. Verhovčaka v Pušince, kjer je sredi za tekmo odmerjenih pasov stal govorniški oder, na katerega mlajih so plapolale državna in zelena zastava z našim simbolom: štiriperesno deteljico. Na njem so zavzeli govorniki in oba praporščaka svoja mesta. Čez dva tisoč navzočih gostov je pozdravil predsednik Pododbora tov. Joško Tomažič. Poimensko je pozdravil zastopnika Zveze, celjskega, ljubljanskega in krškega pododbora, zastopnika oblasti g. Rozmana, zastopnike sosednjih tov. društev iz Skok in Sv. Jurija na Ščavnici. Otvoril je zborovanje in predal besedo zastopniku Zveze tov. Tinetu Horvatiču, ki je v jasnih besedah razložil pomen dela naših organizacij, poudarjajoč, da bo le epotna disciplinirana in močna skupnost pod vodstvom kmetskih ljudi iz lastnih vrst mogla in tudi dosegla onj uspeh, ki ga vsi pričakujemo in ki ga naša vas po svoji važnosti tudi zasluži. Nato sta govorila v imenu ljubljanskega pododbora tov. Alojz Avsee in v imenu celjskega tov. Aleksander Turnšek, ki sta naš tabor prisrčno pozdravila v imenu tovarišev in tovarišic od bistre Save in Savinje, zagotavljajoč nas, da v svojem delu nismo osamljeni in pozivajoč, da po lepih začetkih pri svojem delu vztrajamo ne oziraje se na nobene zapreke, ki se nam stavijo na pot. V svoj krog naj zberemo vse, kar je na naši vasi zdravega, klenega in dobrega in tako s podvojeno silo združeni priborimo kmetskemu stanu, naši vasi in kmetskemu domu zaslužno čast in spoštovanje, ter lepšo bodočnost.

Vsi govori so bili deležni živega zanimanja in burnega odobravanja. Godba je zaigrala kmetško himno: »Zeleni prapor«, ki so jo vsi poslušali v največjem miru in odkritih glav.

Nato se je vršila tekma za prvenstvo ptujškega pododbora. Sami krepki fantje, prvaki, zmagovalci društvenih tekem so se postavili k svojim odžrebanim prostorom. Na znak piščalke so v plemeniti tekmi izmerili svoje sile. Izid je bil sledeč: I. tov. Rakuša Jožef, Obrež-Središče;

van z bratsko krvjo! Prave junake pa se pokazete šele tedaj, če znate mala nasprotstva in križanja osebnih zadev mirno premagati v zavesti, da vsi služite veliki misli slovenske kmetske skupnosti.

Če pride med vami samimi ali tudi med vašimi vrstniki zunaj društva kaj navzkriž, nikdar in nikoli ne poravnajte tega z nožem. Nož kulturnemu človeku ni nikoli dokaz! Dokaz je samo delo, vztrajno, smoteno in nesebično delo! In če vas kdo žali, blati ali natolcuje, se boste najbolj maščevali nad njim, ako ga boste ponosno prezirali.

Ako se bomo na tak način skupno zakleli in združili vse naše sile proti sramoti pretepaštva, bo kmalu lice naše vasi prosto tega madeža. In verujte nam vsi, ki so vam namenjene te iskreno mišljene besede, da bo slovenska vas po tej zmagi deležna tudi znatnega gospodarskega olajšanja. Kajti znatne vsote, ki jih danes žrtvujemo za neštne kazenske procese radi pretepaštva, bodo lahko ostale doma in se porabile za gospodarsko in kulturno rast in čast slovenske vasi. Fantje in dekleta, vsi v ta sveti boj!

II. Raušl Jakob, Obrež-Središče; III. Kolarič Konrad, Sv. Bolfenk; IV. Serec Ivan, Hum.

Pri kolesarski dirki na progi Ormož—Središče in nazaj, 26 km, je v času 42 min. dobil I. Antonovič Matija, Središče, v 43 min. II. Lozinšek Henrik, Hajdina, v 43 min. 3 sekundah III. Hanželič Franček, Središče, v 43 min. 5 sekundah IV. Novak Milko, Vuzmetinci.

Od voz je bil ocenjen s I. nagrado: klepači — Obrež, II. predice — Hum in III. prešarji — Sv. Bolfenk.

Vsi tekmovalci in dirkači so prejeli lepa spominska darila. Na bližnjem lepem vrtu se je vršil srečotov ter se je ob igranju priznane središke godbe razvilo prijetno domače razpoloženje, kakor se po dobro opravljenem delu tudi spodobi. Krasno vreme je dober uspeh še podprlo.

Vse to pa ni šlo nekaterim v račun, ki so hoteli prireditvev onemogočiti. Najprvo so pregovorili gospodarja sosednjega travnika, ki je istega za tekmo že obljubil, da je obljubo preklical in otavo pokosil. Toda to ni bilo vse: še je bil tu travnik tov. Verhovčaka, ki se ni dal pregovoriti ne z »lepo besedo« ne z grožnjo, zato so travnik v noči prekosili, misleč, da je s tem tekmi odzvonilo. Pa še je bilo dovolj prostora, ki smo ga lepo obkosili in za tekmo pripravili. To jih je pa tako ujezilo, da so v soboto ponoči, ko je bilo vse pripravljeno, napravili »zadnjo ofenzivo s težkimi kalibri«: v trdni temi, preden je izšel mesec, so iz teme zrastle kosci, ki so začeli svoje uničevalno delo, ter kosili travo počez, a ko so jih naši čuvarji hoteli pregnati z lučjo, so oni odgovorili s — strelji! Sicer žalostno, a resnično dejstvo. Ker so poleg običajnih pištol rabili tudi vojaško orožje, jih zasledujejo orožniki. Mi jim odpuščamo, ker »ne vedo kaj delajo«.

Kljub vsem tem in enakim zaprekam, trganju plakatov in ustmeni protigataciji je bil naš tabor dobro obiskan in je cela prireditvev zelo lepo uspela, kar je dalo našim neustrašnim fantom in dekletom spet nove pobude in poguma. Kajti videli so, da je njih delo upoštevano, važno in križa račune raznim špekulantom, ki so doslej na račun kmetske brezvednosti ali nevednosti in hlapčevstva dobro živeli, kajti sicer se ne bi v brezpomembno stvar toliko zaganjali in vpili obupno na pomoč. Vidimo, da jim teče voda v grla, da jih je strah luči in solnega svobode. Nobeno sredstvo jim ni preumazano, da z njim ne bi skušali blatiti našega idealnega dela. Po njih delih jih bomo spoznali... Fantje in dekleta: krepko naprej po začrtani poti! V slogi in delu vstajamo!

Pododbor Zveze v Celju

Pretečeno nedeljo, 16. avgusta je celjski Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet imel svojo redno sejo. Na seji se je razpravljalo o delovanju včlanjenih društev ter izvedbi občnih zborov, pri čemer je še vedno par društev, ki niso poslala letnih poročil. Občni zbor Pododbora bo sklican za dan 8. septembra in se bo vršil ob 9. uri dop. v Narodnem domu v Celju. Predseja pa se bo vršila že 6. septembra v Orli vasi pri Braslovčah, kjer bo istega dne tamošnje društvo proslavljalo 10 letnico svojega obstoja in 10 letnico udejstvovanja in borbe voditelja kmetijsko-mladinskega pokreta tov. Iv. Kronovška, pri čemur bo korporativno zastopan tudi Pododbor. Končno je seja razpravljala še o nekaterih motnjah, ki jih hoče par nekmetskih ljudi uvesti v našo v več letih zgrajeno in zato solidno kmetijsko mladinsko organizacijo! — Društva bodo sprejela o vseh sklepih okrožnico.

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Orli vasi, priredi dne 6. septembra 1936 ob svoji 10 letnici

Tabor kmetijske mladine

Spored:

1. ob 8. uri sv. maša zadušnica v Braslovčah za rajne tovariše;
  2. ob pol 2. uri pop. zbirališče konjenikov, tekmovalcev, kosev, grabljic, malih kosev, in grablje, o'rašenih voz, kolesarjev in ostalih gostov v Trnavi;
  3. ob 2. uri odhod povorke z godbo in prapori na tekmovalni prostor tov. Povšeta v Orlo vas;
  4. ob pol 3. uri slavnostni občni zbor in pripetje spominskega traku na Zvezin prapor;
  5. ob 3. uri kmetijsko mladinsko zborovanje;
  6. ob ¼4. uri simbolične vaje malih kosev;
  7. ob 4. uri tekma kosev — starih in mladih.
- Po tekmi razglasitev o izidu in razdelitev nagrad na prostoru tov. Kronovška, kjer se bo vršila kmetijska veselica.
- Pri prireditvi sodeluje polnoštevilna godba na pihala »Zarja« iz Šoštanja. V slučaju slabega vremena se preloži tabor na 8. septembra.

Šmarogorsko okoliško društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 23. t. m. kolesarski izlet v Kamniško Bistrico. Zbirališče ob ¼9. uri dopoldne v Mostah pri Komendi.

Mlatič

Šole bodo odprle vrata:

Koliko pride vanje kmetijskih sinov

Ze nekaj let sem tožijo naši profesorji na srednjih in visokih šolah, da v mladem naraščaju bodočega šolanstva občutno primanjkuje naraščaja s kmetov.

To tožbo ponavljajo vsi, brez razlike na tako ali tako naziranje in ne glede na politično usmerjenost. Kako globoko je ta tožba utemeljena, nam kaže najbolj sprehod po naši lastni zgodovini. V politiki, literaturi, umetnosti, v gospodarstvu in na vseh poljih javnega udejstvovanja so se doslej najbolj obnesli sinovi našega podeželja. Od Trubarja preko Vodnika in Prešerna do Cankarja in Župančiča je pritok z dežele

živi vii

naše narodne sile in tvornosti. Poglejte imena naših banov! Sedanji ban dr. Marko Natlačen in prejšnji ban dr. Drago Marušič sta oba kmetjska sinova.

Poglejte pa na drugo plat v neprijetne gaje naših afer! S presenečenjem boste ugotovili, da so krivci — ali vsaj idejni »temeljci« v — nekmetskih vrstah. Od »Feniksa« do »Bodijac« in še marsikje je zdrknilo marsikaj težkega denanja v napačno smer. Zdrknilo pa je vse v žepu takih rok, ki se niso nikoli grele na kmetijskih žuljih.

Kmet je resnično zdravje

Začetek novega šolskega leta je pred vrati. Toliko govorimo o tegobah in korupciji, o pobijanju korupcije in ozdravljenju krize, vendar ne pridemo preko besed do dejanj. Zato pravimo in predlagamo:

priiti do dna, toda bila sem tako notranje strta, da nisem mogla prav razumeti, kaj hoče s temi besedami.

Anatolskega sem se pozneje izogibala, in ko smo odšli v mesto, se nisem niti poslovila od njega.

Izvedena sem marsikaj — (gospa je nagubala čelo in jela plašno begati z očmi po bolniški sobi.) Nježova preteklost da je burna. Dve življenji ima na vesti. Mladenko, ki se je ob njem začutila mater — saj razumete. Pogoltnil je bil besedo in ona se je hotela iznebiti — ah, ženske imamo tako težko v življenju. Iznebila se je reva življenja in nerajno bitje je z njo vred leglo v grob.

Prijatelji — (gospe so stopile solze v oči) — ali me boste obsojali zaradi tega? Pretrpela sem muke, ki zanje ni besede, toda Anatolskega nisem mogla pozabiti. Od povsod so mi sijale njegove oči, od povsod sem slišala njegov korak in kar sem počela in kjer sem bila, me je spremljala njegova senca.

To je bilo življenje kakor na ražnju, mučeništvo, ki me je glodalo v mozeg. In nekoč sem mu potem pisala — (gospa je pričela drgetati kakor trepetlika. Vse njene mišice so se v naglih presunkih ločile in krčile in obraz je dobival bolj in bolj rumenkasto-pepelnat barvo.) Anatolski mi je kmalu odgovoril in zagotavljal v pismu, da je izza prvega srečanja nemajno verjel vame. Zatrjeval mi je, koliko je pretrpel ta čas, da pa je zdaj nepopisno srečen, ker vidi svojo vero potrjeno.

Ne, to ni bilo pismo tridesetletnega galana, ampak izpoved plemenite duše, ki slutiti v meni družico za življenje.

Napnimo vsi svoje najboljše moči, da omogočimo čim večjemu številu nadarjenih kmetijskih sinov višjo šolsko naobrazbo in s tem odločilen vpliv na reševanje vseh javnih vprašanj. S tem si pridobimo kader poštenih javnih delavcev in ljudskih svetovalcev, s tem odpravimo korupcijo in marsikaj, kar je danes gnilega v nas. Zgledi naših »Posojilnic« iz teže preteklosti naj nam bodo v vzpodbudo. Ni pa dovolj, da v vznešenih besedah proslavljamo odločnost in požrtvovalnost naših prednikov, ampak je treba, da — z delom proslavimo in potrdimo njih dela.

Čas hiti. Vsako zamujeno leto pomeni lahko izgubljena desetletja. Če bomo tukaj prav postavili plug, bomo prav orali, lahko sejali in želi, če pa tega ne bomo znali, ostanejo besede pleve, ki ne morejo dati sadu.

Kršćanstvo zahteva tudi krščansko življenje

Pred kratkim je vprašal misijonar dr. E. Stantey Jones Mahatma Gandhija, katera pot bi bila po njegovem mnenju najboljša, da bi bili tudi nekristjani trajno pridobljeni za krščanstvo.

Gandhi je za trenutek pomislil in odgovoril: Prvič bi svetoval, da začnete vsi kristjani tako živeti, kakor je živel Kristus.

Drugič bi svetoval, da prenesete kristjani svojo vero v dejanje v polnem obsegu. Pri tem pa ne smete delati besedam Kristusa nasilje, ne smete svoje vere niti oslabiliti niti izpremeniti.

Tretjič predlagam, da daste poudarek na ljubezen. Kajti ljubezen je središče in duša vsega krščanstva.

Četrthi bi vam svetoval, da študirate nekrščansko versstvo in njegovo kulturo z večjim razumevanjem in z večjim čustvovanjem, da boste mogli spoznati dobro, ki je v njem in da boste drugače misleče ocenjevali z večjo ljubeznijo. (»Delavska pravica«.)

Politične toplice

Hudo je, hudo, če človek zbolj sredi poletja. Naj bo lončen ali kakršenkoli, bolezen je huda, morda celo dvakrat huda na slovenski zemlji.

Vidite, taka nesreča je zadela nekaj ljubljanskih »politikov«. Politika je že sama na sebi

Tako sem mislila, čutila, verjela in postala Anatolskemu žena.

In tedaj — Ne, še nikomur nisem omenila tega in ne vem, kam naj se skrijem. Ko sva stala pred oltarjem, sem nenadoma zagledala krinko pred seboj. Da! sem še šepnila, pa je stopilo predme in se mi režalo tako pošastno naravnost v oči, da se nisem mogla niti ganiti. Rekli so mi kasneje, da se je prstan zakotalil po tleh, da sem izgubila šopek in ne vem kaj vse, jaz pa sem videla samo tisto spačeno krinko in v grozi kamenela pred njo.

Kaj naj vam še povem? Svatba mi je bila muka in v veselju drugih sem bila tako sama s svojo žalostjo, da niti jokati nisem mogla.

Hotela sem povedati vse do kraja, toda prosim vas, prizanesite mi s tem in ne mislite, da vam hočem kaj prikriti. Ne morem. Vsak njegov dotikljaj me je zbolel in mrzaj mi je prešiniel kosti, ako mi je Anatolski le segel v roko. In štiri stene so bile priče trpljenja, ki mu ni imena.

Tudi on je trpel. Celo jokati sem ga videla, toda vse to je bilo prepozno. Režeča krinka mi je povedala, da sem okužena. Žrtev se je maščevala in mi pahnila v naročje njega, ki ni bil čist — —

Gospa Anatolska je izbuljila oči in začela sunkoma sopsti. Celo se ji je oznojilo, nohti vseh prstov so se blazno zarili v prsi in greblji, greblji, da je po beli polti zapolzel rdeči sok. In nato se je na pol pognala kvišku, zarjula kakor ranjena žival in jela besno udrihati okrog sebe.

Predsednik komisije dr. Valič se je tiho umaknil in vsi smo kakor na povodcu odšli za

Ivan Albrecht:

Kleveta

Res vam ne znam pojasniti, (je drhte dejala gospa Anatolska, ko smo jo obiskali v bolnici) Vsa skupaj je tako spleteno, da ne vem, kaj naj rečem.

Hinka Anatolskega sem srečala na letovišču. Saj ste ga poznali. Prikupen, nevsiljiv človek, skoraj res princ mojih sanj.

Kmalu sem opazila, da mi daje prednost pred mojimi vrstnicami, in nič ne tajim, da mi je to ugajalo. Ko sva se bliže seznanila, me je njegov nastop popolnoma prevzel. Mehka, vedno izbrana beseda, umerjeno vedenje in neko veličastno obvladavanje samega sebe, vse to so bili pojavi, ki žensko osvajajo. Zato sem ga tudi rada poslušala, ko mi je začel na svoj način govoriti o ljubezni. Zdelo se mi je kakor oddaljeno požuborevanje studenca v gozdu. Od strani sem videla odsvit njegovih oči, kakor čla proseva zarja skozi gosto gozdno zelenje.

Tedaj pa, ko me je prvič objel, sem zaprla oči in zagledala pred seboj tako odurno in spačeno krinko, da sem nenadoma kriknila in se onesvestila. Verjemite mi, da mi še sedaj bije smeh tistega ostudnega privida na uho.

Anatolski je sedel kraj mene v mahu, ko sem preplašena in zbegana spet odprla oči.

Kaj se je zgodilo in česa se bojim? Gledala sem topo predse in nisem znala in si nisem upala odgovoriti. Anatolski je obmolknil in zamišljeno zastremel predse. Govoril je nekaj o zli usodi in o maščevanju, ki mu mora

huda reč, še hujše je pa, če se politika takole o sv. Jakobu loti revmatizem. Nič mu revežu ne pomaga in mora naravnost v toplice.

Pa so res šli ti gospodje v toplice in sicer v Rimske toplice. Upalj so, da bo zdravljenje odmevalo na široko po slovenski zemlji. Ni vrag, če se združijo pravi stanovji: advokatje, profesorji in drugi odličniki, pa hočejo reševati kmeta, je že treba klicati toplice na pomoč.

Toda smola je pač smola. Kopelj je bila brezuspešna. Gospodje so čakali kakor v narodni pesmi: — 'Z ur so dnevi — 'z dni so leta — let in dni — pa konca ni —

Čakali so in čakajo in so hudi, ker se jim ni obneslo. Kako že poje Josip Stritar: — Pero pomoči — goldinar skoči —

Seve, kmet je pač kmet, kakor poje isti pesnik: — Skrbni in stara leta — more ubozga kmeta —. Zato pač ni nič kaj voljan za lake zdravilne sprehode in je pustil gospode, da so se lahko kopali sami.

Zalostno je, ker revmatizma še ni konec. Kaj, ko bi gospodje z vso robo poskusili še srečo v Krapinskih toplicah? Nemara bo več uspeha? Mi ga jim privoščimo, ker želimo po stari, lepi domači šegi vsej — slovenski zemlji — dobro zdravje.

Gospodarstvo

Kaj je fosfatna žlindra in kako se obnese?

Fosfatna žlindra je moderno umetno gnojilo, ki se proizvaja iz novo odkritih dalmatinskih fosfatov. Fosfatna žlindra vsebuje 18—20% celotne fosforne kisline; od te je več kot polovica topljiva v citronovi kislini ter več kot ena tretjina vodotopna.

Ker naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforne kisline, jo moramo dodati potom gnojenja s fosfornimi gnojili. Dobro žetev dobimo le tedaj, ako poleg dušika in kalija dodajamo naši zemlji zlasti fosforno kislino. Stedljiv in napredni gospodar bo seveda uporabil ono fosforno gnojilo, ki je najboljšo in tudi — najcenejše! Fosfatna žlindra, ki se proizvaja iz

njim. Medtem ko so strežniki mukoma oblekli gospe Anatolski prisilen jopič in jo prenesli v posteljo z rešetko, nam je dejal spodaj na vrtu dr. Valič:

>Veste, gospodje, položaj je čisto jasen. Anatolskega sem poznal, saj sva rojaka. Ni bil ženskar, a mnogo oči se je hrepeneče oziralo za njim. Poleg tega, da je bil lep, je imel tudi lepo bodočnost pred seboj. S tridesetimi leti inšpektor v zunanjem ministertvu, to je vsekar lepa pot. In ženske so tekmovalle zanj.<

Kakor s pogreba smo počasi odhajali z vrta. In dr. Valič je nadaljeval:

>Treba bo preiskavo nadaljevati čisto drugače. Poznam damo, ki je na vsak način hotela postati Anatolskemu življenjska družica —<

>Vdova industrijca —< je pripomnil avskultant Berhar, a preden je utegnil izreči ime, je odvrnil dr. Valič:

>Da, da, iz njenih ust izvira vozle spletke. Preden si je Anatolski pognal krogljo v glavo, nam je poslal nekaj vdovinih pisem. V njih mu naravnost grozi, da ga bo uničila, pa naj bi tudi njo samo veljalo življenje.<

Zdaj nam je bilo jasno. Živčno nežno in rahlo gospe Anatolsko je tolikanj strla in zmedla spretno zamišljena kleveta odklonjene vdove, da je čisto padla v mrežo laži in pod namišljeno prevvaro trpela, dokler se ji ni omračil um.

>In je bil Anatolski res zdrav?< je vprašal nekdo.

>Kakor kremen,< je potrdil sodni zdravnik. Potem smo molčali. Iz bolniške sobe so se udarjali blazni kriki nesrečne gospe Anatolske.

naših domačih sirovin, je že zato najcenejša, ker pri teh odpade dragi prekomorski dovoz afriških sirovin.

Uspehi, ki so jih naši poljedelci dosegli potom gnojenja s fosfatno žlindro, so naravnost presenetljivi! Tako so n. pr. pri travnikih nekateri posestniki dosegli za skoro 2krat večji pridelek pri prvi košnji in okoli 60—80% pri otavi. Povsod, kjer so sipali fosfatno žlindro, se je bujno razvila deteljica ter sladka trava. Posestnik Mirnik pri Arji vasi (Savinjska dolina) je dobil trikrat več hmelja na nasadu pogojenem s fosfatno žlindro, kakor na negnojnem. Podobne uspehe so tudi dosegli številni drugi hmeljarji. Naravnost sijajna poročila pa prihajajo od strani vinogradnikov. Množina vina je bila mnogo večja in kakovost znatno boljša. Tudi pri sadovnjakih in okopavinah se je fosfatna žlindra izkazala kot učinkovito gnojilo. Zlasti v ki-li močvirnati zemlji Pesniške doline — kakor sporoča Dr. Kovačič iz Maribora, Košaki, — so posestniki beležili rekordne uspehe, kar predstavlja za naše poljedelstvo izredno važen izsledek, ko se mineralni superfosfat v kislih zemljah ni posebno obnesel.

Fosfatna žlindra je priporočljiva zlasti kot jesensko gnojilo za travnike, deteljišča, okopavine, hmeljišča, vinograde in sadovnjake.

Izvozniki sadja dobijo olajšave

V jugoslovansko-avstrijski, nemško-češkoslovanski, kakor tudi v nemško-grški in avstrijsko-bolgarski železniški zvezi so za prevoz svežih jabolk, svežih sliv in grozdja jugoslovanskega in grškega izvora dovoljene tarifne ugodnosti. Prav tako so dovoljene tarifne ugodnosti za sveža jabolka, slive in grozdje bolgarskega izvora v

Švico in Nemčijo ako odda pošiljatelj v prevoz najmanj a) 10.000 ton, b) 7500 ton, c) 5000 ton, d) 2500 ton svežih jabolk, sliv in grozdja, jugoslovanskega, grškega in bolgarskega izvora v Švico, Nemčijo, Češkoslovaško ali dalje v času med 15. avgustom 1936 in 31. marcem 1937, dovoze jugoslovanske, avstrijske, madjarske in češkoslovaške železniške uprave pošiljatelju potom vrnitve voznine pri gori navedenih tarifah naslednje zneske: pri a) 460 par za 100 kg, pri b) 370 par za 100 kg, pri c) 280 par za 100 kg in pri d) 180 par za 100 kg.

Isti popust je dovoljen tudi tedaj, če izroče dotične količine dvojica ali več pošiljateljev v prevoz in če do 31. avgusta 1936 v skupni pisni izjavi prijavi generalnemu ravnateljstvu državnih železnic, komercijalni oddelku v Beogradu, da so se združili zaradi skupnega izročanja določenih najmanjših količin v prevoz. Pravico do terjatve ima pošiljatelj. Prošnji za vrnitev voznine je treba priložiti obenem z duplikatom tovornih listov tudi morebitne frankaturne račune in jih poslati do 15. avgusta 1937 kontroli dohodkov jugoslovanskih državnih železnic v Beograd.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 25
TELEFON ŠTEV. 25-52

Novice

× V Koških je vlomil v branjarijo Marije Marksove in pokradel za čez 1000 Din raznega blaga 22letni elektromonter Adam Jovan iz Vel. Bečkereka. Policija ga je že izsledila in prijela.

× V Lescu pri Medvecah je padel v neko rudniško jamo 30letni delavec Jože Krošl. Pri padcu v globino 15 metrov se mu je zdrobila glava in tudi prsni koš je bil zelo poškodovan. Po napornem reševanju so Krošla sicer še živnega rešili iz jame, vendar je vzlje pomoči in prizadevanju zdravnikov še isti dan popoldne izdihnil.

× V Skorbi, občina Slovenja vas, je izbruhnil požar pri posestniku Mihaelu Zunku. Zgorela mu je hiša s poljskimi pridelki vred. Kako je požar nastal, se ne ve, škoda pa znaša kakih 15 tisoč dinarjev.

V Volčjem potoku je tragično preminula gospa Souvan, znana vzorna posestnica in živinorejka na tamkajšnjih graščini.

× Iz Dolnje Počehove je bil doma 13letni Josip Lubej, učenec osnovne šole v Krčevini. Ko se je v večji družbi tovarišev kopal v Dravi pod mostom v Mariboru, mu je nenadoma zmanjkalo tal pod nogami in se je začel potapljati. Njegov tovariš Viljem Vodušek je opazil pretečo nesrečo in je hitel Lubeju na pomoč. Zgrabil ga je za lase, toda Lubej mu je zdrknul iz rok in izginil v valovih.

× V Planici pri Ratečah bodo v nedeljo 23. t. m. blagoslovili novo Marijino kapelo. V kapeli bo Marijina slika, posnela po podobi na Brezjah. Naslikal jo je o. Blaž Farčnik.

× Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je posestnici Jeri Planinškovi in posestniku Jožetu Drevenšku požar uničil vsa gospodarska poslopja s poljedelskimi pridelki vred. Požar je po nerodnosti zanetil neki 7letni otrok. Škoda presega 50tisoč dinarjev, a je vsaj deloma krita z zavarovalnino.

× V Studencih pri Mariboru je utonil v Dravi 15letni Jože Cojster. Skupaj s sedmimi tovariši je skušal preplavati Dravo. Zašel pa je v vrtnice in klical na pomoč. Fantiči so ga sicer videli in slišali, vendar si niso upali v njegovo bližino, ker so bili preslabi plavači. Tako je nesrečni Cojster utonil pred očmi tovarišev, ki so potem prinesli prestrašenim staršem samo — obleko mrtvega sina.

Prvovrstne tržiške

KOSE

in
brusilne
kamne

v različnih kvalitetah ima
v veliki izbiri v zalogi

„EKONOM“, Kolodvorska 7

× Premovanja rodovniške živine bodo letos s prispevki kraljevske banske uprave in pristojnih kmetijskih odborov pri sledečih selekcijskih društvih: 19. avgusta v Strukovcih, 20. avgusta v Predanovcih in 21. avgusta v Kupšincih v Prekmurju. Že lanska razstava je pokazala velik napredek živinoreje pri nas, upamo, da bo tudi letošnje premovanje imelo velik uspeh in priznanje našim živinorejcem.

Premevanje konj za ljubljansko okolico se bo vršilo letos dne 24. avgusta na Igu ob 8. uri zjutraj, na kar konjereje v okolici Ljubljane opozarjamo.

× Na Vačah je tamošnji Ljudski hranilnici in posojilnici od kmetijskega ministra odobrena zaščita. Po tej zaščiti je dovoljen za obveznosti, nastale pred 25. majem odlog plačil za dobo šest let, počenši z dnem 30. julija t. l. Obresti za stare vloge znašajo 2 odstotka.

× V Sribovecu pri Varaždinu je Drava te dni naplavila truplo brodarja Josipa Čaple iz Jelovca, ki se je smrtno ponesrečil proti koncu maja.

× V Mariboru so vlomilci »obiskali« sodnika Mirka Kežarja v Vrtni ulici 23. Ko ga ni bilo doma, so mu vdrli v stanovanje in mu odnesli za 6000 dinarjev oblek in raznih drugih predmetov.

× V Mostah pri Žirovnici je na Šmaren obhajal posestnik, mlinar in lesni trgovec, brezniški župan Ivan Bizjak 50letnico svojega rojstva in srebrno poroko s svojo družico v življenju, gospo Marijo. G. Bizjak je vsestransko plodovit in požrtvovalen javni delavec in si je za občino v gospodarskem in kulturnem oziru pridobil mnogo zaslug. K dvojnemu jubileju pristrčno čestitamo!

× Na Bledu je v jezeru utonil poštni uradnik Franc Kobole, uslužben v Ljubljani in doma iz Konjic. Kopal se je in ga je menda v vodi prijel krč.

× V Stični je zadela kap Alojzija Matjašiča iz Grosuplja. Bil je uslužben pri banovinskem elektrovodu in ga je dohitela smrt vprav v času, ko je montiral neke električne napeljave.

× Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je te dni padala debela toča. V četrt ure je uničila vse sadno dreve in tudi sicer povzročila nepregledno škodo.

× V Zgornji Račici v Slov. goricah se je smrtno ponesrečila 78letna prevžitkarica Ivana Rokavčeva. Obirala je hruške in pri tem padla z visokega drevesa. Pri padcu si je zlomila hrbtnico in je kmalu po nesreči izdihnila.

× V Suhem dolu pri Slovenjgradu se je obesil gostilničar Josip Galle. V pismu, ki ga je žena našla pri njem, navaja nesrečnik kot vzrok svojega dejanja bedo, ki grozi njegovi družini.

× V Maribor je prišel iz Splita na dopust Ivan Kozjan. Ko se je šel v Muro kopat, ga je v vodi prijel krč. Preden so mu mogli priskočiti na pomoč, je izginil v valovih in utonil.

× V Zagrebu je izbruhnila kaj nenavadna stavka. Začeli so namreč stavkati — grobarji in nočejo ob nedeljah pokopavati mrličev. Ker pa smrt nedeljskega počitka ne pozna, so zagrebški mestni očetje v zadregi in ne vedo prav, kako bi se pobotali s stavkujočimi grobarji.

× V Sisku proslavi tamkajšnja obrtna zadruga letos stoletnico svojega obstoja. Ker je ta zadruga matica mnogih drugih po pokrajini, se vrše za proslavo stoletnice obširne priprave.

× Na Črnem vrhu pri Sv. Juriju ob Taboru se je smrtno ponesrečil 67letni delavec Jurij Šošter. Ko je šel zvečer v gozdu na Črnem vrhu po ozki stezi, mu je spodrsnilo in je strmoglavil 50 metrov globoko v prepad. Bil je takoj mrtev.

Po svetu

■ **Neguševa žena**, ki je bivala zadnje čase v Jeruzalemu, pride v kratkem v London. Iz krogov abesinskega poslaništva v Londonu pa prihajajo poročila, da Haile Selassie ne name-rava stalno bivati na Angleškem, ker še vedno upa, da se bo lahko vrnil domov.

■ **Razbojnik je pobil tri čuvaje**. Pred časom so razbojnik popolnoma izropali veliko banko v pristaniškem mestu Santa Cruz v Patagoniji (Južna Amerika). Policiji se je končno posrečilo, da je izsledila in zaprla kolovodjo razbojniške tolpe, nekega Lajusa, ki je bil hotelir v istem mestu. Te dni pa je Lajus skušal pobegniti. Iztrgal je jetniškemu pazniku karabinko in z njo ustrelil tri jetniške čuvaje in si tako priboril pot v svobodo. Že zunaj jetnišnice pa ga je v nogo zadela krogla njegovih zasledovalcev, ki so srdito streljali za njim. Ko je spoznal, da ne bo mogel uiti, se je Lajus sodil sam. Pognal si je kroglo v glavo. Ko so prileteli čuvaji do njega, je bil že mrtev.

■ **Visoka šola za tatove**. Nekj Ibrahim Azur je v Kairu ustanovil pravo visoko šolo za tatove. Sedel je prej že 3 leta v ječi, ker je mlade ljudi učil krasti. Po prestani kazni pa je ustanovil posebno »Večerno šolo za odrasle«. Šola je bila razdeljena v dva dela: oddelek za odrasle in pripravljalni tečaj za mladino od 8. do 15. leta. Po enkrat na teden so morali gojenci te šole v najpremožnejše dele mesta, kjer so praktično dokazali, česa so se v šoli naučili. Nakradene predmete so morali prinašati svojemu »profesorju« Ibrahimu. Ta jih je ocenil in jih za neznatno ceno tudi »odkupil«. Nekoč pa je neki učenec ukradel neki Američanki dragoceno z briljanti okrašeno zlato zapestnico. Ibrahim jo je ocenil sramotno nizko in je še od tega zneska ponudil učencu le polovico za odkupnino. To je »gojenca« tako razburilo, da je poizvedel pravo ceno in javil vse skupaj policiji. Detektivji so prišli nato v šolo vprav v trenutku, ko je čedni profesor razlagal učencem, kako je mogoče ženski neopaženo odrezati ročno torbico. Seveda so oblasti »profesorja« in »učence« takoj zaprle, to edinstveno šolo na svetu pa uradno zapečatile in ustavile njeno nadaljnjo »vzgojno obratovanje«.

■ **Rekordni polet okrog sveta**. Milijonar in filmski podjetnik Howard Hughes je te dni v spremstvu dveh pilotov z letalom odpotoval iz mesta Los Angeles v Ameriki. Ker ni nikomur znan niti cilj niti smer tega poleta, smatrajo milijonarjevi znanci, da gre za rekordni polet okrog sveta, ki si ga je hotel bogataš privoščiti v vsej tišini.

■ **Jugoslovanska trobojnica v Berlinu**. Nemški listi s priznanjem poročajo o poklonitvi jugoslovanskega moštva na olimpijadi spominu padlih vojakov. Nemška vojaška godba je zaigrala jugoslovansko državno himno in naša državna trobojnica se je v počastitev padlih sklonila, ko je jugoslovanska delegacija položila venec na spomenik Neznanemu junaku.

Sejmi

24. avgusta: v št. Jerneju, Kočevju, Javorju nad Šmartnem pri Litiji, Slov. Bistrici, Rogatcu, Murški Soboti.
25. avgusta: v Ambrusu, Tinskem, Loki pri Žusmu, Dolnji Lendavi.
26. avgusta: v Velikem Gabru, Ljubnem, Rajhenburgu, Bregu pri Ptujju.
27. avgusta: v Turnišču.
28. avgusta: Pri cerkvi v Strugah, Sv. Trojici v Slovenjgradu.
29. avgusta: v Dobrovi, Zagorju ob Savi, pri Sv. Filipu v Veračah, Muti, Poljčanah, Žalcu.

Važnejša radio predavanja

od 23. avgusta do 30. avgusta 1936.

Nedelja, dne 23. avgusta. 9.15: Verski govor (ravnatelj g. Jože Jagodic). — 17.20: Kmetijska ura: Dvorišče na kmetih.

Ponedeljek, dne 24. avgusta. 19.30: Naše bolnice nekdanj in sedaj. — 20.10: Zdravniška ura: Mladina na počitnicah.

Torek, dne 25. avgusta. 20.10: O načrtnem gospodarstvu g. Filip Uratnik.

Sreda, dne 26. avgusta. 19.30: Mladinska ura: Jadralno letalstvo. — 20.10: Tujski promet na Jadranu v zvezi s Slovenijo g. dr. Marn Rudolf.

Četrtek, dne 27. avgusta. 20.10: Zenska ura: Zena in tujski promet (ga. Vida Lapajne).

Sobota, dne 29. avgusta. 18.40: Potopisno predavanje: Obisk v Tangerju. — 20.10: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'60
1 nemška marka	Din 17'62
1 švicarski frank	Din 14'28
1 angleški funt	Din 220'—
1 avstrijski šiling	Din 9'60
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81

Lahko si kozel, lahko tudi bodeš, a ne vsega, kar ti pride pred roge, ker si v nevarnosti, da si jih ob trdoti polomiš.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavaj: „Kmeti dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$ in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000'—**

Rezerve: **Din 1.500.000'—**

